

Diversitate în universalitate

Otilia HUZUM •

Rezumat: Globalizare reprezintă o necesitate a timpului pe care-l străbatem, deoarece numai aderând la un întreg ne putem evidenția ca individualități și putem păstra fundamentul ființei noastre. Să nu interpretăm globalizarea sub forma unui proces de anulare, ci mai degrabă de susținere a identității, căci limba, credința și neamul sunt imprescriptibile – ele există și atât. Evident că deosebim o ciclicitate a regenerării, o necesitate a unor noi forme de abordare a exprimării vieții, dar ceea ce contează este înțelegerea fenomenelor și integrarea mentalităților și-a acțiunilor într-o piață unică creând diversitate în universalitate. Din ecuația amintită nu înlăturăm procesul de formare, căci, indiferent de domeniul aprofundat, forma de învățământ trasează reguli societății și promovează direcții de dezvoltare. Astfel, ne dăm seama că omul, de pe oricare meridian, este promotorul unui timp și își desăvârșește opera raportându-se la el

Cuvinte cheie: globalizare, teatru, identitate culturală, artă, om

Despre pedagogie: între model și oglinda spartă

Gelu BADEA •

Rezumat: În încercarea de a ne găsi ca artiști suntem de prea multe ori la marginea comiterii unor greșeli, dacă nu cumva săvârșim acte pe care nu le vom putea motiva sau repara niciodată. Ele sunt multe, dar dintre acestea se detașează două. Prima, ca o trăsătură comună a fiecărei generații, este renunțarea la trecut. Cea de-a doua, probabil mai periculoasă ca cea dintâi, se coagulează în dorința viitorului artist de a face ca cel care are succes sau ca cel despre care se afirmă că prin munca sa reprezintă modelul și, prin urmare, succesul. Pe sârma întinsă între aceste puncte dansează fiecare dintre noi la un moment dat, până când, dacă avem puțin noroc, cădem și o luăm fiecare pe drumul nostru.

Cuvinte cheie: școală, regie de teatru, spirit, universitate, Stanislavski.

Contur de Profil Creativ

Anca Doina CIOBOTARU •

Rezumat: Analizând bogăția de concepte și definiții, generată de neliniștea creativității, putem accepta că a fi creativ implică abilitatea de a-ți recombina cunoștințele/abilitățile și – implicit – necesitatea autocunoașterii. Altfel spus, primul pas către creativitate duce către conștientizarea punctului A, din care se pleacă către Z –ul visat; vizualizarea dorinței/obiectivului, utilității ideii (poate, chiar a urgenței) și a stării de acord cu valorile ne-negociabile conturează traseul al cărui punct de start se află în ceea ce am putea generic numi *identitatea momentului*.

În spațiul scenic, însă, călătoria se desfășoară în două dimensiuni: una reală – parcursă de artist (actor, păpușar, dansator, regizor, coregraf etc) și una ficțională – parcursă de personaj, indiferent de forma sa de transpunere spectaculară. Analiza acestor conexiuni poate determina conștientizarea gradului de valorificare al potențialului creativ de care dispuneți (infini...!). Modalitățile de conturare a profilului creator își dezvăluie multiplicitatea; alegem să propunem creionarea profilului identității creative (și creatoare) prin intermediul a trei elemente cheie: imagine de sine, autocunoașterea și... preț.

Cuvinte cheie: creativitate, introspecție, imagine de sine, preț, artele spectacolului

„Teatrul trebuie să fie liber, ca aerul și dragostea”. Joan Littlewood și imperativul creației colective

Răzvan MUREȘAN •

Rezumat: Această lucrare își propune să investigheze practicile teatrale care definesc activitatea uneia dintre cele mai influente voci ale teatrului din secolul XX. Pricipiile și metodele dezvoltate de Joan Littlewood în peste patru decenii de activitate conturează o estetică extrem de personală, inventivă și dinamică, în care accentul cade pe crearea coeziunii în cadrul echipei. Echipa este văzută ca o „minte compozită”, un ansamblu care prin antrenamentul riguros, fizic și vocal, prin documentarea complexă a subiectului și prin improvizație, ajunge să funcționeze organic și este capabil să exploreze mult mai liber și mai intens. Apelul la mijloace și formule dintre cele mai diverse – *music-hall*, *commedia dell’arte*, clownerie, mimă, dar și ecleraj elaborat, proiecții cinematografice, efecte sonore – și implicarea publicului în demersul scenic sunt, de asemenea, elemente definitorii pentru teatrul promovat de Joan Littlewood.

Cuvinte cheie: teatru participativ, antrenament, improvizație, teatru britanic, Joan Littlewood

Imaginea femeii de la Euripide la Churchill

Alexandra FELSEGHI •

Rezumat: Articolul de față dorește să prezinte modalități prin care dramaturgi clasici și contemporani aleg să trateze personajele feminine în operele lor. În strânsă legătură cu schimbările din contextul socio-politic, rolurile feminine din scriitura dramaturgică se modifică substanțial. Dacă în secolele trecute ele s-au dezvoltat aproape exclusiv în relație cu personajele masculine, astăzi ele dețin o voce distinctă, puternică și profund ancorată în realitățile cotidiene, care acuză inegalitățile de gen sau abuzurile cu care încă ne confruntăm și promovează o imagine a femeii diferită de stereotipurile împământenite în mentalul colectiv. Un moment-cheie al acestei revoluții în dramaturgie este apariția textului lui Caryl Churchill, *Top Girls*, în 1982. Acesta a inovat nu doar modul de a construi femininul și feminismul pe scenă, ci și modul de a structura povestea și replica, devenind o influență majoră asupra dramaturgiei de astăzi. În cele ce urmează, voi încerca să ilustrez câteva din aceste perspective asupra identității feminine, așa cum este văzută prin prisma cititorului și spectatorului contemporan.

Cuvinte cheie: teatru feminist, feminism, teatru politic, identitate de gen, scriitură performativă

Simbolismul poetic al lui Maeterlinck în *Trei piese triste*

Ana-Magdalena PETRARU •

Rezumat: Lucrarea de față își propune o analiză a unei puneri în scenă maeterlinckiene (*Trei piese triste*) pe baza unor poeme ale autorului (*Cincisprezece cântece*, *Au fost ucise trei copile*, *Fetele legate la ochi*, *Șapte surori își caută moartea*) cu incursiuni în critica teatrală și biografică, poetică (a apei, a viselor) și teorii ale sufletului cu scopul de a evidenția temele predilecte și apartenența la curentul simbolist.

Cuvinte cheie: simbolism în poezie și teatru, poetica apei și a viselor, suflet.

Festivalul - marca identitatii culturale a orasului în contextul marketingului urban

Ioana-Raluca ZAHARIA-

Rezumat Rezumat: Atașând noțiunii de identitate, cea de cultură, vom avea o viziune mai cuprinzătoare și totodată mai precisă a relației care există între cei doi termeni. Identitatea culturală, este acel ceva prin care se recunoaște comunitatea umană (socială, politică, regională, națională, etnică, religioasă) în termeni de valori, mentalitate, angajamente, tradiții, credințe, memorie istorică.

Pentru a înțelege noțiunile de identitate și cultură, ne referim la individ și apoi la grup și la felul în care relaționează cu comunitatea, societatea și, de ce nu, cetatea înțeleasă ca oraș. Acesta din urmă devine cultural atunci când pune în valoare obiceiurile și tradițiile locuitorilor săi, patrimoniul, operele artiștilor și meșteșugarilor săi. Articolul de față încearcă să analizeze interdependența care ar putea exista între o manifestare culturală, mai exact un festival cu marcajul său tematic, estetic, managementul specific și identitatea culturală a orașului care îl găzduiește.

Cultura are azi rolul de a ajuta la reconversia orașelor în centre urbane dinamice și atractive. Lăudabil este faptul că această reconversie este folosită și de către orașele mai mici, cu scopul de a-și promova identitatea. Fenomenul în sine este cunoscut ca marketing urban și are printre altele rolul de a impune funcționarilor publici, autorităților publice locale un nou mod de conduită și face să avem o anumită concepție despre orașe – în cazul nostru – datorită mai ales istoriei culturale, dar și în funcție de politica culturală pe care o duc, datorită imaginii pe care doresc să o promoveze, ori prin intermediul operelor de artă, prin realizarea anumitor proiecte artistice: festivaluri, evenimente culturale de marcă, etc.

Este și cazul orașului Tournai din Belgia, așezare frontalieră, are ca și consecință intrarea lui în fenomenul de metropolizare europeană. Mai precis, el face parte din formarea centrelor, compuse din rețele de metropole care devin piloni economici sociali și politici, dar și culturali, cu o întreagă dinamică administrativă și facilități culturale (centre culturale, muzee, teatre, universități, etc). Festivalul bienal la care ne referim se numește „Découvertes, marionnettes et images”, fiind singurul din spațiul francofon al Belgiei. Renumele festivalului este inevitabil asociat orașului Tournai, iar această asociere îi aduce plus valoare, contribuind efectiv la imaginea sa în regiune și numai. Identitatea culturală a orașului este legată printre altele de evoluția festivalului și invers. Este un festival internațional dedicat formelor contemporane de animație păpușărească. De la teatru de obiecte, trecând prin arta stradală, dansul sau arta digitală, fiecare ediție a festivalului dă posibilitatea accesului la bogăția de forme contemporane ale păpușii și marionetei dar și interdisciplinarității lor. Analizarea festivalului «Découvertes, images et marionnettes» în acest context, ținând cont de referințele citate și interferențele specifice unei cercetări este cu atât mai complexă și revelatoare în acelasi timp.

Cuvinte cheie: Festival, identitate culturală, marketing urban, păpuși, artă digitală, interdisciplinaritate, teatru, tehnologie, rețea, comunitate, diversitate

Identitatea din perspectivă teatrală

Radu TEAMPĂU-

Rezumat: Lucrarea de față își propune să reviziteze definițiile date identității din perspectiva științelor sociale și filozofiei pentru a extrage constantele și elimina variabilele care ar putea sta la baza unui instrument conceptual care să poată fi utilizat din perspectiva teatrului.

Analiza noțiunii de identitate se structurează în jurul ideii că aceasta nu este sinonimă noțiunilor de sine, eu sau suflet. De asemenea, se constată că identitatea, din perspectiva psihologiei, este un rezultat al jocului dintre interioritate sau eul interior și exterioritate sau eul exterior. Pe de altă parte, înțelesul noțiunii de identitate este pus în relație cu *thymos*-ul,

conceptul antic. În același timp, încercăm să aplicăm elemente ale acestui instrument conceptual pe textul piesei *Șase personaje în căutarea unui autor* de Luigi Pirandello pentru a cerceta modul în care este tratată identitatea de către acest autor dramatic
Cuvinte cheie: identitate, sine, thymos, interioritate, Pirandello

Libretul de operă – adaptarea unui text literar canonic Opera O noapte furtunoasă de Paul Constantinescu

Cristi AVRAM •

Rezumat: Libretul de operă, născut de foarte multe ori prin adaptarea unor texte de mari dimensiuni, constituie temelia unei compoziții de operă. Ceea ce ne interesează este felul în care acesta poate susține independent de muzică o istorisire, o poveste, păstrându-i-se totodată și calitatea de text literar. Pe de altă parte, ne ridicăm întrebarea dacă libretul ar trebui să funcționeze în absența fondului integrator, complementar, care definește, de fapt, genul operei - muzica. Prima parte a studiului se concentrează asupra libretului de operă și asupra adaptării textului literar, în timp ce a doua parte se concentrează mai mult asupra muzicii românești și, în deosebi, asupra libretului operei *O noapte furtunoasă* de Paul Constantinescu.

Cuvinte cheie: libret, adaptare, compromis, muzică românească, I. L. Caragiale

Muzica - personaj principal în spectacolul de teatru

Antonella CORNICI •

Rezumat: Ceea ce auzim într-un spectacol de teatru este la fel de important ca și ceea ce vedem. Universul sonor a fost prezent dintotdeauna la teatru, începând cu celebrul sunet de gong și sfârșind cu ropotul de aplauze. Să nu uităm că acest gong este unul dintre cele mai vechi și mai autentice instrumente muzicale folosit de mii de ani în ceremonialurile de vindecare și meditație. Poate că această vindecare face parte și din misiunea teatrului. Muzica a fost dintotdeauna o entitate vitală în spectacolul de teatru. Practic, odată cu apariția teatrului a apărut și muzica în spectacol. Muzica este un „instrument crucial” pentru a „acompania” spectacolul de teatru.

Cuvinte cheie: muzica, teatru, sonoritate, personaj, spectacol

Importanța sensului în actul de creație

Iulia LUMÂNARE •

Rezumat: Articolul abordează noțiunea de „sens” și necesitatea uitată a acestuia în actul de creație, atât al actorului cât și al regizorului, cu scopul de a redefini responsabilitatea pe care aceștia o au în fața spectatorului, astfel încât actul să redevină unul creator. Așadar, nu doar ceva care a fost creat, ci care continuă să creeze, astfel încât teatrul să nu rămână un simplu instrument, ci să își redobândească funcția care l-a făcut necesar. Pentru asta, este nevoie ca actul de creație să nu rămână o manifestare inconștient narcisică a celui care îl face, ci să devină conștient una revelatoare pentru cel căruia îi este merit. Folosindu-se de cunoașterea imposibil exhaustivă a domeniului psihologiei abisale - ea însăși nefiind o știință exactă -, articolul apelează la empirism, ca singura cale prin care „sensul” poate fi cercetat, și confruntă slăbiciunea autorilor de a-și fi uitat responsabilitatea, și de a ceda în fața propriei nevoi de a genera plăcere, în detrimentul sensului.

Cuvinte cheie: Sens, artă, creator, cultură, schimbare

„Bonjour, bourgeois” sau subminarea convenției realiste în *Ciudatul val grecesc*

Emanuel-Alexandru VASILIU •

Rezumat: *Ciudatul val grecesc* este o mișcare cinematografică în plină desfășurare, afirmă unii cercetători, care a debutat odată cu filmul *Kynodontas* (r. Giorgos Lanthimos, 2009), încheiată – strict estetic vorbind, odată cu inovația artei performative din filmul *Attenberg* (r. Athina Rachel Tsangari, 2010). Există legături estetice și de concepție între regizorul Giorgos Lanthimos și regizoarea Athina Rachel Tsangari, cele două filme putând fi văzute prin aceeași grilă de interpretare. Depășirea condiționării estetice este resimțită în al doilea film produs internațional regizat de Giorgos Lanthimos, *The Lobster* (Homarul), 2015, în care avem de a face și cu o secvență-prolog unică prin faptul că personajul acestui film narativ nu reappare. Un alt regizor, care se apropie de un sentiment diferit al realului este Babis Makridis, prin filmele *Mila* (2018) și *Păsări (sau cum să fii una)* (2020).

Cuvinte cheie: Giorgos Lanthimos, Athina Rachel Tsangari

Execuția *plié-urilor* - baza tehnicii de dans clasic

Anca IORGA •

Rezumat: Punctul de pornire al demersului, ține de faptul că execuția tehnică corectă a mișcărilor din dansul clasic poate duce la obținerea unor deprinderi motrice corecte, care să îmbunătățească execuția din punct de vedere al preciziei biomecanice a mișcării. Acest lucru se va repercuta în stabilitatea corpului statică și în mișcare, în numărul crescut de întoarceri din piruete și în amplitudinea mai mare a săriturilor. În acest studiu s-a urmărit stabilirea diferențelor interindividuale ce se manifestă în condiții similare de antrenament la copiii care învață tehnica de dans clasic și modalitatea în care corecta însușire a mecanismelor de mișcare pot îmbunătăți tehnica de execuție. Deținerea unei mobilități de nivel superior a articulațiilor și ligamentelor la nivelul piciorului, combinată cu dezvoltarea forței membrilor inferioare poate duce la obținerea impulsului corect în realizarea elementelor din tehnica de dans clasic. Pentru evaluarea realizată s-a analizat nivelul de mobilitate al membrului inferior și forța maximă pe care copiii o pot realiza în intervalul primului an de studiu. La sfârșitul anului, după instalarea deprinderilor de bază s-au reevaluat subiecții prin refacere măsurătorilor. Prima învățare, respectiv instruirea corectă la momentul optim, este importantă pentru că în funcție de aceasta vom stabili deprinderile motrice corecte de peste ani, care vor mări durata de activitate a dansatorilor și, în același timp, vor preîntâmpina accidentările.

Cuvinte cheie: plié, deprindere motrică, mișcare de bază.

Limitele filmului în limitele teatrului, în două exemple *Identități spectaculare din comunism și prezent*

Emanuel Alexandru PÂRVU •

Rezumat: Folosirea procedeelelor convenționale implică în fiecare artă cunoașterea elementelor distinctive, funcționarea în parametri ideali a particularităților artei în sine – nu poți cânta cu pensula – și mai ales granița dintre experiment și produs convențional. Acesta din urmă nu are nicio conotație negativă – din contră, cred că ducem lipsă din plin de produse convenționale realizate bine (și în teatru și în film), nu neapărat după o rețetă (lucru care ar putea fi interpretat cu tentă comercială), dar măcar cu slalomul stilistic și estetic coerent – dar experimentul (și mai ales experimentul interdisciplinar) este cel care a dezvoltat artele despre care vorbim (teatrul și filmul), descoperind noi forme de expresie. În acest articol vom dezbate identitățile lui Radu Jude și Lucian Pintilie, în forma lor de expresie

filmică în care folosesc toate elementele specific teatrale, de la convenționalitatea spațiului la indicația prezentă, de la decorul formal la eclerajul declarat, de la îmbinarea elementelor tehnice specifice la spectacularul unei montări.

Cuvinte cheie: Film; Teatru; Actorie; Noul Val; Tehnică; Procedee; Analiză; Lucian Pintilie; Radu Jude; Comunism; Creativitate; Artă; Estetică;

Metode specifice de antrenament în arta dansului clasic

Marian CHIRAZI •

Rezumat: Interpreții din lumea artelor spectacolului, cu precădere actorii, dansatorii, coregrafii, regizorii, sunt tot mai preocupați de optimizarea antrenamentelor fizice specifice, a tehnicilor psihomotrice care să-i medieze la îmbunătățirea performanțelor scenice, interpretative. Concomitent, formele de expresie scenică solicită tot mai des augmentarea capacităților motrice, precum: forța, viteza, rezistența și îndemânarea. Acestea stimulează, în fapt, capacitatea organismului uman (sau a unui segment fizic) de a practica un anumit tip de acțiune fizică (și, implicit efort) într-un timp cât mai scurt (velocitatea), pe o durată cât mai mare (anduranța), de a învinge o greutate cât mai mare (forța) și de a aplica cât mai eficient deprinderile motrice (coordonarea). Aceasta din urmă consistă mai mulți factori precum: mobilitatea, agilitatea, memoria motrică, etc. – desigur, toate fiind condiționate de antrenamentul fizic specific artistului.

Cuvinte cheie: metode, dans, antrenament fizic specific

Identități spectaculare multiple sau despre variațiuni de forme artistice pe același subiect

Stanca Maria BOGDAN •

Rezumat: În creația umanității, există o sumă de subiecte ce s-au dovedit universale, traversând epocile. Acestea au fost abordate de mai toate artele în parte, cu predilecție de cele ale spectacolului, dobândind astfel multiple forme identitare de expresie. Datorită notorietății născute din fascinația pe care au exercitat-o peste generații, unele subiecte au ajuns chiar a fi reprezentate în toate formulele spectaculare ale artei. În creația românească, subiectele a numeroase texte literare populare sau culte, lirice sau epice au devenit surse pentru creatorii artelor spectacolului. Totodată, parte dintre textele dramatice au depășit scena teatrului clasic. Se disting aici îndeosebi piesele celui mai jucat dramaturg autohton, Ion Luca Caragiale. În relația dintre teatrul clasic și cel liric, cea mai reprezentativă ilustrare o constituie „O noapte furtunoasă”. Piesa caragialeană a fost transformată în operă de către Paul Constantinescu, compozitorul marcând prin aceasta o triplă premieră națională: cea dintâi operă bufă, nașterea recitativului în opera românească și primul rol masculin în travesti pentru o voce feminină.

Cuvinte cheie: identitate, teatru, operă, I.L. Caragiale, Paul Constantinescu

Dramaturgia actorului: identitate, libertate și disciplină

Sorin-Dan BOLDEA •

Rezumat: Lucrarea de față își propune să analizeze relația dintre libertate și disciplină din perspectiva condiției actorului ca partener de creație și a dramaturgiei actorului. Delimitările identității actorului și identitatea acestuia în procesul de creație artistică stau la baza acestei lucrări care încearcă să definească dramaturgia actorului și modul prin care un actor devine și el dramaturg în procesul de creație. Acest articol abordează principalele provocări cu care se confruntă actorul zilelor noastre și aduce în discuție mecanismele necesare care îl ajută

pe acesta să se adapteze la diferite forme noi de a face teatru și mai ales, modul în care un actor poate lucra asupra ceea ce Eugenio Barba numește *dramaturgia actorului*.

Cuvinte cheie: dramaturgia actroului, identitate, teatru, disciplină, actor-dramaturg, colectivitate

Despre teatru cu dragoste

Clara GHIUVELICHIAN•

Rezumat: Anaid Tavitian, cunoscut teatrolog și secretar literar dedică volumul *Agatha Nicolau - Din dragoste. Antologie* teatrologică unei actrițe a cărei îndelungată carieră pe mai multe scene românești devine un exemplu de devotament față de cuvântul rostit și de implicare emoțională a artistului în fiecare rol. Agatha Nicolau a jucat la teatre din Timișoara, Arad, Constanța și București și a primit numeroase premii pentru interpretare. A susținut recitaluri de înaltă clasă actricească și acestea au fost apreciate de critici și de public. Mărturisirile pe care le fac colegii săi de scenă arată prețuirea de care s-a bucurat întreaga ei carieră. Lumea teatrală, cu actori, regizori, scenariști, dramaturgi este adusă în fața cititorului de Agatha Nicolau care este interviuată de Anaid Tavitian, care este, la rândul său, o foarte bună cunoscătoare a domeniului. Portretele colegilor de scenă completează un demers de înaltă ținută intelectuală, în centrul căruia se află teatrul românesc și personalitățile sale.

Cuvinte cheie: actori, teatru românesc, teatrologie, dramaturgie, personalități teatrale.